

I en spektakulær opera-saga i tre akter over tre år blotlægger det Reumertnominerede makkerpar Niels Rønsholdt og Louise Beck en verden styret af magtbegær og ulige styrkeforhold. Forestillingen retter et kritisk blik på samtiden, hvor rå magt sætter sig igennem, både i mellem menneskelig adfærd og global geopolitik.

Den Stærkes Ret - Den Svages Pligt tager udgangspunkt i det rige sagamateriale som konstant kredser om netop styrkeforhold, og hvor fortællingerne drives frem af udfoldelse af styrkebaseret magt. Det præhumanistiske materiale fra det 12. århundrede sættes ind i en tidløs kontekst, hvor det danner nye fortællinger og sammenhænge, og bliver en slags katalog over afmagtsfølelser og magtudøvelser.

Den demokratiske grundsætning om 'den stærkes pligt til at sikre den svages ret' vendes om i operaens todelte titel. Forestillingen er et spørgsmål - er det i virkeligheden omvendt, inde bag skåltalerne og selvgotheden?

Partnere og produktion

Den Stærkes Ret - Den Svages Pligt er skabt af det Reumert-nomimerede makkerpar komponist Niels Rønsholdt og iscenesætter Louise Beck, der b.l.a. har skabt operaen *Den Sidste Olie* til Østerbro Skøjtehal udover en række andre banebrydende, sted-specifikke værker.

Operaens anden del, *Styrken*, der er langt det største af de tre værker, skrives til to af landets ledende kammerkor Ars Nova Copenhagen og Ensemble Edge, der akkompagneres af Athelas Sinfonietta Copenhagen. Her medvirker også et stort antal unge artister fra AFUK. *Styrken* præsenteres af CPH Operafestival i august 2026 i Københavns Universitets historiske bibliotek i Fiolstræde. Første del blev præsenteret i Retten i Aarhus i september 2025, mens sidste del opføres i Kongehallen i Lejre, i samarbejde med Sagnlandet Lejre i oktober 2027.

OPE-N producerer det tredelte værk i samarbejde med de nævnte partnere og i samråd med Det Kgl. Bibliotek, Københavns Universitet og Sagnlandet Lejrs formidlere og forskere.

Tre stedsspecifikke forestillinger

De tre lokationer er historiske, centrale knudepunkter for opsamling af viden og æstetik. De er det humanistiske samfunds hukommelse og monumenter over civilisationens opbygning af viden, ret og æstetik. Omgivet af kundskab, poesi og historie udfolder den ene brutale situation sig efter den anden. Fælles for dem er magten, som følger den stærke, og afmagten som følger den svage.

Til trods for et samlet fokus på formidling af ret og viden, er de tre lokaliteter baseret på tre vidt forskellige fysiske omstændigheder, der påvirker værkets tre

formater. Magtbegrebet 'del og hersk' baserer sig på dét at isolere, splitte, at tilbageholde viden og sammenhænge. Derfor præsenteredes første del af værket i det tidligere Rigsarkiv, hvor publikum var adskilte og fik forskellige versioner af 'sandheden'.

Helt modsat er det i det store rum i Universitetsbiblioteket i Fiolstræde, hvor alle er samlede under de høje hvælvinger med lys og ornamentik. Her hyl-des storheden og overblikket. Dette er samlingsrum, det stærkes rum, hvor overmagten kan iscenesætte sit eget billede.

Efter den spektakulære hyldest i de højloftede saloner, trækker magten sig tilbage til egne gemakker i Kongehallen i Lejre, og opsummerer værkets fortælling ved at indse at selv magten er afmægtig.

Et vokalt værk

Niels Rønsholt har valgt at skrive værket for kor. Valget af klassiske korsangere som æstetisk udtryk er gjort, idet de kan lyde som én krop, mens de andre gange kan sprede sig ud i solistiske præstationer.

I *Den stærkes ret*, *Den svages pligt* blander sangerne sig med publikum, så der ikke findes et 'dem og os' i rummet. Karaktererne opstår af menneskemængden og opløses igen, inden publikum opdager undertrykkelsen eller forstår hvilke frø, det magtbegærlige menneske har plantet. Dynamikken mellem den store, fælles lyd og lyden af den enkelte menneskestemme er centralt for værkets skildring af samfundet - og individerne i det.

I Københavns Universitets gamle bibliotek vil 30 artister fra AFUK desuden befolke værket og det smukke rum. Det bliver en spektakulær og enestående oplevelse, som vil appellere til et publikum, der ikke tidligere har set opera.

1. akt af *Den stærkes ret, den svages pligt*: SVAGHEDEN, Aarhus 2025

Første forestilling præsenteredes i september 2025 under Aarhus Festuge og beskrives udelukkende for at give et fuldgyldigt billede af, hvordan vi udfolder de tre værkers samlede tematik'. På ansøgningstidspunktet er prøverne i fuld gang, og de ni forestillinger er blevet udsolgt på rekordtid!

Den første forestilling i den tredelte operasaga **Den Stærkes Ret – Den Svages Pligt** finder sted i det tidligere rigsarkiv i Aarhus. Stedet er i dag en del af Retten i Aarhus, og er en arkitektonisk perle med kælenavnet 'Smykkeskrinet'. Forestillingen opføres i den gamle læsesal, der har en fantastisk akustik og giver mulighed for en usædvanlig og interaktiv musikoplevelse. Bygningen er normalt ikke tilgængelig for offentligheden, og det er første gang, at et nyt værk skrives direkte til den specielle ramme.

Her dykker vi ned i starten af **Hervør og Hejdriks** saga; en slægtstragedie, hvor død og ulykke følger det forbandede sværd Tyrving. 'Smykkeskrinet' danner ramme om en forhandling om magt, våben og viden, og alle kneb tages i brug i løbet af handlingen: Løgne, rygter, smædekampagner, lobbyisme, tvang og manipulation. I salen er publikum fordelt ved store borde sammen med sangerne. Her får de ikke en samlet version af fortællingen, men fragmenter, der skaber splittelse, ud fra et del og hersk-princip. Alligevel er folket (publikum) i sidste ende med til at afgøre hvilken magt, der er den stærkeste. Det bliver tydeligt, at de arkaiske og brutale fortællinger, vi har lært at tage afstand fra, fortsat er aktuelle og vedkommende. "*Stol ikke på nogen, ikke din ven, ikke din far, ikke dit barn*" bliver korenes mantra, der gentages igen og igen.

STYRKEN, København 2026

Svagheden er en forudsætning for styrken, derfor kommer den først - også i denne opera. Ud af svaghed rejser sig en ny form for magt, når det, som er splittet, samler sig i en ny orden. Her er ikke tale om en 'samling' som en positiv kraft som for eksempel fællesskaber kan udgøre, tværtimod omhandler dette værk det syge broderskabs magt, en 'rotten sig sammen' mod det svage; det militaristiske fællesskab, terrorens fællesskab.

Modsat det første værk i Aarhus, hvor enkeltstående stemmer hvisker i alle krogene og samler sig til små enheder, der igen opløses, taler stemmerne i Fiolstræde sammen. Her hersker en ensretning og en 'kongens efterfølger'-logik, og de stemmer, der går imod strømmen, bliver overdøvet, fjernet eller omvendt. Magt-midlet er den iscenesatte viden, og det slør, vi normalt vil løfte for at afsløre at 'kongen ikke har noget tøj på', er allerede løftet. Magten er afsløret, og det gør den usårlig.

Operaens anden del kulminerer i et stort kor som en masse af stemmer, der antager forskellige former og karakterer og et fuldt kammerorkester, der har en afgørende rolle i den besnærende hyldelse af den stærkes ret. Det er overvældende, storslået og berusende – og publikum bliver forført.

Det iscenesatte rum

I operaens anden del anvendes saga-materialet efter samme model som beskrevet i præludiet, hvor situationer ekstraheres fra sagaen om **Hervør og Hejdrik** - men denne gang set gennem magtens øjne; nøgterne beretninger om hævn, voldshandlinger og magtudøvelser, hvor styrken hædres. Der moraliseres ikke over fællesskabets magtovergreb - tværtimod hylder massen sig selv.

I bibliotekssalen er forskellen mellem viden og rygter ophævet. Her er det den selvdefinerede viden, der giver magt. Viden iscenesættes af den nye magt, og ingen går op i hvad der er rigtigt eller forkert. Magten definerer hvilken viden, der skal tales om og lyttes til. Alle ved at rummet er fuldt af løgne, men ingen har udviklet et effektivt middel mod rygternes kraft. Her rettes rygterne ikke imod en svag magt, her bruges rygterne som forsvar for overmagten. Mantraet fra første del af værket: *'Stol på ingen, stol på mig – og kun mig – stol på ingen andre'* får lov at vokse, og selvom der ikke er noget at stole på, og løgnet let kan afsløres (man kan bare slå op i alle bøgerne), får opspindet og iscenesættelsen ingen konsekvens for magten. Her regerer hovmodet, og dem, der har magten, tænker kun på egen vinding. Den nye leder, som vi mødte i første del, ved at hendes sønner og resten af hendes slægt vil lide, men hun er ligeglad, for hun er kun optaget af sin egen magt. Fremtiden betyder ingen ting og de onde drømme ignoreres.

I anden del bliver publikum opslugt af den nye leders storslåede iscenesættelse af sig selv, og alle midler tages i brug for at understøtte selvscenesættelsen. Den imponerende bibliotekssal fyldes med sangere fra **Ensemble Edge** og **Ars Nova Copenhagen**, der udvides til lejligheden, og akkompagneres af **Athelas Sinfornietta Copenhagen**. Musikken skrives til salens unikke akustik på baggrund af workshops med sangere og musikere, ligesom librettoen integreres som lydord i kompositionen for at sikre teksttydelighed.

Udover de mange musikere og sangere befolkes salen af 30 artister fra **daghøjskolen AFUK**, Akademiet For Utæmmet Kreativitet, der hænger fra loftet og balancerer på de høje reoler og rækværk. Billedet af de mange unge mennesker, der bevæger sig på kanten af, hvad der er muligt, er med til at illustrere den farlige kurs, den nye magt har sat, og som i sidste ende rammer hendes egen slægt. Sidste del af værkets spektakulære fortælling ender i en tragedie, hvor publikum møder magtens sønner, der bekriger hinanden og først for sent opdager, at de er fanget i deres eget magtspil. Med sønnernes død, slutter de blodige spor efter det forbandede sværd Tyrving, og resten af sagaen opløses i en endeløs opremsning af sværdets afveje inden våbnet går tabt.

I et tæt samarbejde med **Københavns Universitet** og deres samtalerække 'Verden forsøgt Forklaret', indledes hver forestilling i bibliotekssalen med en indbudt gæst, der med forskningsbaserede perspektiver, udfolder nogle af de gennemgående temaer, den tredelte operasaga kredser om. Emner som magtens sprogbrug gennem 900 år, løgnens retorik, og brugen af rygter og sladder, som et magtfuldt virkemiddel igennem verdenshistorien, er blot nogle af de emner, der vil være med til at give publikum en udvidet tilgang til opførelserne. Anden del opføres 6 gange i august 2026, og varer 50 minutter pr gang. Universitetet søger en dispensation, så vi får plads til i alt 1800 publikummer.

EFTERSPILET I KONGEHALLEN, OKTOBER 2027

Massernes hyldest har lagt sig, og magten har mistet sin kraft og trukket sig tilbage til egne gemakker i **Kongehallen**, hvor fortidens fortællinger om storhed og pragt er skåret ind i de kraftige stolper. Den imponerende hal i Sagnlandet Lejre er en magtdemonstration og arnestedet for sagaernes fortællinger. Her bliver publikum vidne til optakten til slægtstragedien om **Hervør og Hejdriks**, der følger våbnets forbandelse. I en vekselvirkning mellem drømme, hallucinationer og klarsyn, gennemlever magten en slags tidsrejse, hvor fortid og fremtid blandes sammen. I Kongehallen kombinerer den egenrådige magt en nostalgisk forestilling om fortidens bedrifter med en selvforherligende fremtidsprofeti, der duperer hallens gæster med sentimentale budskaber. Med dette forfængelige kammerspil afrundes fortællingen om den stærkes ret og den svages pligt.

Det drømmende rum

Det sidste værk i Kongehallen er en form for drømmespil, der foregår under en fejring - hvor publikum sidder med til bords. Opsætningen bevæger sig imellem vågen tilstand, syner, drømme om storhed og mareridt om afmagt. I Kongehallen står de karakterer og karaktertræk, som har præget første og anden del af værket, tydeligst frem. Vi møder dem som genkendelige og levende skikkelser, men vi kan ikke gennemskue om de tilhører fortiden, nutiden el. fremtiden. Vi ved heller ikke, hvor meget de ved. Her kan både være en sandsigerske, som ingen tror på, en budbringer, som ingen ved, hvor kommer fra, eller en drømmetyder, der taler magten efter munden. Disse solo-karakterer er ophavet til de bevægelser, viljer og stilerede skikkelser, som vi har oplevet i Retten og i Bibliotekssalen. I de foregående to værker er deres karaktertræk blevet forenklede og forstærkede, så de hver repræsenterer en brik i det store magtspil. I Retten var karaktertrækkene fragmenterede, og i Fiolstræde samlede de stærkeste træk sig og indgik symbiotiske forbindelser. I Kongehallen prøver karaktererne at få historien til at gå op og forstå konsekvenserne af våbnets magt. I Kongehallen har de mulighed for at bryde den onde spiral, hvis de vil.

I samarbejde med **Sagnlandet Lejre** arrangerer vi et længere formidlingsforløb for skoleklasser og familier, der igennem sæson 2027 kredser om sværd og gamle smedeteknikker. Dette fungerer som optakt til de 10 forestillinger, vi planlægger i efterårsferien i 2027. Hallen har plads til 150 publikummer pr gang, så op til 1500 gæster får glæde af opførelsen.